

# Rokovanie Konzorcia českých samospráv a SPPK v Bruseli

Aktuálna situácia v Európskom parlamente a výsledky Strategického dialógu o budúcnosti európskeho poľnohospodárstva boli témy, o ktorých v Bruseli diskutovali zástupcovia českých a slovenských poľnohospodárov združených v konzorciu.



Konzorcium tvorí Agrárna komora ČR, Poľnohospodársky zväz ČR, Potravinárska komora ČR a Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora. Spoločnými argumentmi konzorcium presadzujem záujmy agropotravinárskych samospráv oboch krajín pred európskymi inštitúciami.

25. septembra - deň pred zasadáním prezidií COPA a COGECA - sa Ján Baršváry, riaditeľ Odboru poľnohospodárstva a služieb SPPK zúčastnil spolu s českými kolegami z konzorcia niekoľkých stretnutí. S výsledkami Strategického dialógu, ktorý má byť východiskovým rámcom pre tvorbu spoločnej poľnohospodárskej politiky po roku 2027, vyjadrili nespokojnosť už bezprostredne po jeho publikovaní.

Prvým zo stretnutí bolo rokovanie so zástupcami tretej najväčšej politickej frakcie v Európskom parlamente - Patrioti pre Európu. Je to novovytvorená skupina oslabená tým, že bola „odsunutá“ do tzv. sanitárneho kordónu (je izolovaná od užšej spolupráce s ostatnými politickými skupinami vzhľadom k tomu, že jej členmi sú napríklad poslanci za Orbánov FIDESZ, Babišovo ANO alebo Le Penovej Národné zhromaždenie. Jej členovia však môžu pôsobiť ako tieňoví spravodajcovia pre dôležité návrhy. Rokovania sa zúčastnili českí europoslanci Jana Nagyová, Tomáš Kubín, Jaroslav Bžoch, Filip Turek a Ondřej Kovařík.

## V čom je problém

Vzhľadom k tomu, že niektorí z nich sú novými europoslancami, cieľom stretnutia bolo najmä nadviazanie osobných kontaktov a poukázanie na problémy, ktoré sú pre českých a slovenských poľnohospodárov aktuálne na európskej úrovni zásadné (welfare zvierat, nariadenie o udržateľnom

používaní prípravkov rastlín, NGT, Ukrajina, nariadenie o odlesňovaní, tlak na zvýšenie podielu rastlinnej stravy a zníženie živočíšnych bielkovín). Europoslanci podporili v rámci Európskeho parlamentu založenie tzv. Intergroup k živočíšnej výrobe (iniciatíva Livestock Voice). Čo sa týka Strategického dialógu, diskutovali ohľadom vypracovania iniciatívnej správy Európskeho parlamentu.

Nasledovalo stretnutie so slovenským europoslancom Martinom Hojsíkom (Progresívne Slovensko). Otvorili sme tému rozpočtu SPP, z ktorého si „odhryzla“ inflácia. Poľnohospodári musia mať zaručený slušný príjem. Preto musíme minimálne zachovať existujúci rozpočet. Hovorili sme aj o vplyve klimatických zmien a potrebe získať peniaze do SPP z iných zdrojov ako zo samotného rozpočtu. Pre Martina Hojsíka je dôležitou téma nekalých obchodných praktík. Európska komisia dlho tolerovala - nepochopiteľne - rezíduá pesticídov v potravinách dovážaných z tretích krajín, pričom ide o pesticídy, ktoré sú v Európskej únii zakázané. Poľnohospodári musia mať na trhu spravodlivé podmienky, pokiaľ ide o dovoz. Zhodli sme sa na tom, že Ukrajina bude sama o sebe veľmi ťažkou témou na diskusiu.



Dohodli sme sa na spracovaní stanoviska k pozícii Rady a Parlamentu k monitoringu pôdy a jeho zaslaní europoslancovi M. Hojsíkovi. Európsky parlament o ňom bude hlasovať 21. októbra 2024. Zároveň oslovíme aj ostatných slovenských a českých europoslancov, ktorí sú členmi výboru pre životné prostredie a výboru pre poľnohospodárstvo so žiadosťou o podporu.

### **Nesúhlas so Strategickým dialógom**

Nasledovalo neformálne stretnutie s predsedom COGECA Lennartom Nilssonom, ktorý bol jedným z 29 členov skupiny, ktorá sa podieľala na príprave záverov Strategického dialógu. L. Nilsson na stretnutí obhajoval svoju pozíciu a závery dialógu, ktoré sme podrobili tvrdej kritike. Vníma to ako začiatok dialógu o budúcnosti poľnohospodárstva v EÚ. Zhodli sme sa na potrebe prípravy vízie európskeho poľnohospodárstva na pôde COPA a COGECA ešte v priebehu tohto roku a jej aktívne presadzovanie voči novej Európskej komisii.

Na stretnutí s predstaviteľmi dvoch najväčších nemeckých poľnohospodárskych organizácií – DBV



(poľnohospodárske podniky) a DRV (družstvá/odbytové organizácie) sme sa zaujímali o zmenu smerovania nemeckých poľnohospodárskych a družstevných organizácií v otázke priamych platieb z pohľadu budúcnosti. Nemecké organizácie odmietajú stropovanie. Jednou z možností zmeny priamych platieb v budúcnosti je nepriama podpora na plochu - t. j. žiadne priame platby na hektár, ale viazanie určitých ekosystémových služieb na hektáre. Nie všetky platby by mali byť viazané na hektáre, no niektoré áno, aby sa zabezpečila určitá záchranná sieť (podpora príjmu). Nemecký plán (zatiaľ len v procese diskusie) zahŕňa trojpilierovú štruktúru SPP (1. ekoschémy, 2. rozvoj vidieka v spojení s presným poľnohospodárstvom a 3. nástroje riadenia rizík, digitalizácia a odolnosť) a odklon od krížového plnenia.

Na stretnutí s významným bruselským poľnohospodárskym think-tankom sme prediskutovali okrem záverov Strategického dialógu aj rozloženie síl v novozvolenom Európskom parlamente. Klasická koalícia podporujúca Ursulu von der Leyen - EPP, S&D a Renew má aktuálne 55,5 %, teda nedosahuje významnú väčšinu, čo môže byť do budúcnosti príležitosťou pre ľavicové strany získať väčšinu v Európskom parlamente.

### **Možný vstup Ukrajiny**



Čo sa týka vstupu Ukrajiny do Európskej únie, len pre Ukrajinu by sa muselo nájsť ďalších minimálne 20 % súčasného rozpočtu. Okrem toho je tu riziko s výrobou v EÚ - Ukrajina má stále veľkú kapacitu na zvýšenie podielu výroby, nevyrába v plnom rozsahu s ohľadom na nevyužité technológie alebo prípravky. To je obrovské riziko pre budúcnosť poľnohospodárov v EÚ. Pri rokovaní o opatreniach na liberalizáciu obchodu, ktoré budú v nasledujúcich mesiacoch veľmi intenzívne, musíme byť veľmi pragmatickí.

Z vyššie uvedených informácií vyplýva, že európskych poľnohospodárov, ale ani štátne administratívy nečaká ľahké obdobie. Budúca spoločná poľnohospodárska politika bude vyvíjať čoraz väčší tlak na plnenie noriem udržateľnosti a jednoznačne bude administratívne náročnejšia. Musíme preto ešte intenzívnejšie rokovať v Bruseli, ale hlavne na národnej úrovni, aby sme sa dokázali novým trendom prispôbiť na úrovni poľnohospodárskych podnikov a zároveň zostať konkurencieschopnými.

V poslednej miere je dôležité, aby sa dobre a v dostatočnom časovom predstihu pripravili aj naše domáce inštitúcie, aby sme predišli tomu, čo poľnohospodári zažívali a stále zažívajú v súčasnom programovacom období.